

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Jatkuvan oppimisen uudistus

Sidosryhmäseminaari 19.11.2020
#jatkuvaoppiminen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Uudistuksessa tarkastellaan jatkuvaa oppimista kokonaisuutena. Kokonaistarkastelussa otetaan huomioon koko koulutuspolun koulutuksen tarjonnan ja rahoituksen, sosiaaliturvan, muutosturvan, työttömyysturvan, omaehtoisen ja työvoimapolitiittisen koulutuksen sekä osaamisen tunnistamisen niveltäminen uuteen järjestelmään.

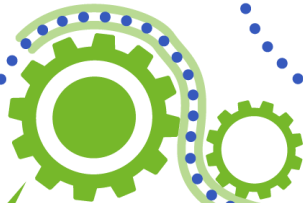
JATKUVA OPPIMINEN tarkoittaa koko elämänkaaren aikaista, eri elämänalueille ulottuvaa oppimista.

TYÖSSÄ OPPIMINEN

- kokeneemman työntekijän tai mentorin opastuksella, koulutuksessa,
- itsenäisesti,
- verkkomateriaalien avulla jne.

Nykyisin osaamisen kehittäminen aikuisiällä on palapeliä, mitä sen ei pitäisi olla.

JATKUVAN OPPIMISEN UUDISTUS

KOULUTUSSISÄLLÖT

- työpaikalla tarjottavat opinnot,
- koulutusjärjestelmän tarjoamat koulutukset sekä
- muut kurssit/koulutukset.

OPPILAITOS

TYÖ

HARRASTUS

KURSSI

Jatkuva oppiminen kattaa koulutusjärjestelmän mukaisen oppimisen ja siitä täysin riippumatta tapahtuvan oppimisen.

OPISKELUN AIKAINEN TOIMEENTULO

- palkka
- aikuiskoulutustuki
- työttömyysetuus
- opintotuki

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Johdanto

Päivään

Ohjelma

9.15 Seminaarin avaus: Kirsi Heinivirta, OKM

9.30 Ministerin puheenvuoro: Opetusministeri Li Andersson

10.00 Johdanto päivään, jatkuvan oppimisen uudistus, sen teemat ja päivän kysymykset, Owal Group Oy

10.10 Esittely: Jatkuvan oppimisen uudistuksen tavoitteet ja kehittämisen suuntaviivat

10.40 Keskustelu kehittämisen suuntaviivoista

- Maire Mäki, johtaja, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
- Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, Helsingin kaupunki
- Pirjo Oksanen, työllisyyspalvelujen johtaja, Kuopion kaupunki
- Pasi Kankare, toimitusjohtaja, Careeria Oy
- Anna Etula, oppija

11.15 Yhteenveto keskustelusta, osallistujien kommentaiteista ja jatkovalmistelu

12.00 Seminaari päättyy

Kysymykset

- Mitä ajatuksia visio ja tavoitteet sinussa herättävät?
- Millä toimenpiteellä on mielestäsi suurin vaikutus? Kommentoi toimenpidettä?
- Mitä todella pitäisi tehdä, jotta uudistus muuttuisi arjeksi 2030?

Lisäksi: Kerro meille, mitä sinä tai edustamasi organisaatio jo teette jatkuvan oppimisen vision ja tavoitteiden mahdollistamiseksi?

Ohjelma

9.15 Seminaarin avaus: Kirsi Heinivirta, OKM

9.30 Ministerin puheenvuoro: Opetusministeri Li Andersson

10.00 Johdanto päivään, jatkuvan oppimisen uudistus, sen teemat ja päivän kysymykset, Owl Group Oy

10.10 Esittely: Jatkuvan oppimisen uudistuksen tavoitteet ja kehittämisen suuntaviivat

10.40 Keskustelu kehittämisen suuntaviivoista

- Maire Mäki, johtaja, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
- Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, Helsingin kaupunki
- Pirjo Oksanen, työllisyyspalvelujen johtaja, Kuopion kaupunki
- Pasi Kankare, toimitusjohtaja, Careeria Oy
- Anna Etula, oppija

11.15 Yhteenveto keskustelusta, osallistujien kommentteista ja jatkovalmistelu

12.00 Seminaari päättyy

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Miksi uudistus tarvitaan?

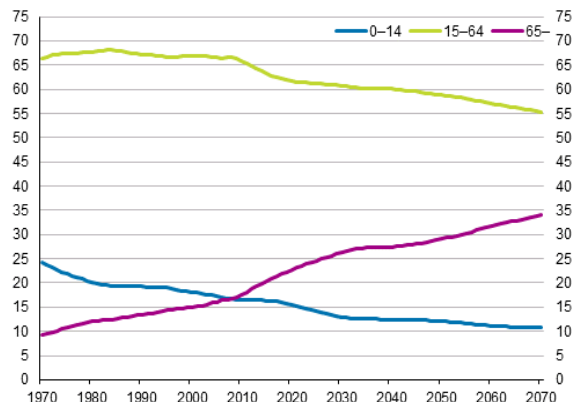
Tilannekuva

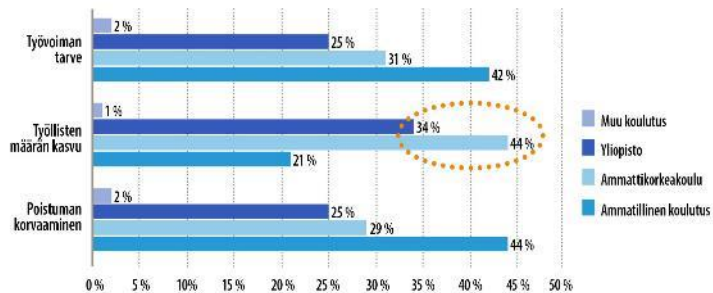
**Työtä häviää ja muuttuu automatisaation vuoksi
– uusia työpaikkoja syntyy**

- ▶ Teknologinen kehitys muuttaa merkittävästi joka kolmatta työtehtävää,
- ▶ Eniten vähenevät/muuttuvat matalapalkkaiset ja lyhyempää koulutusta vaativat työt
- ▶ Syntyvät uudet työt vaativat korkeaa taitotasoa
- ▶ Ikääntyvien rooli työelämässä kasvaa

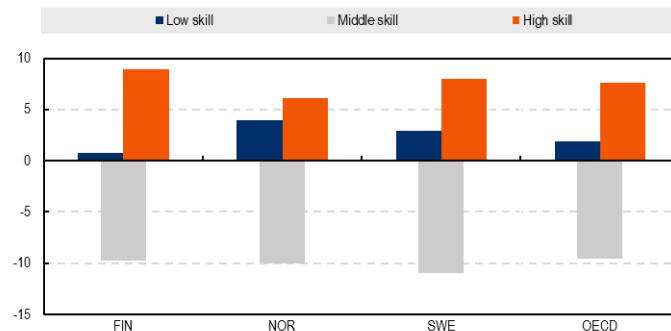
- Ikäryhmien osuus väestöstä 1970–2018 ja ennustettu osuus 2019–2070, %

- Koulutusasteiden osuudet uuden työvoiman tarpeesta 2017–2035, %

- Eri taitotason ammattien prosentiosuus työllisistä, muutos 1995–2015

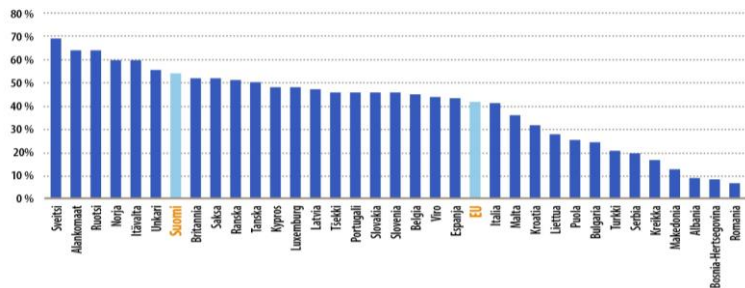
- OECD: Suomessa 9/10 työvoimapoluammattista jo korkean osaamistason ammatti

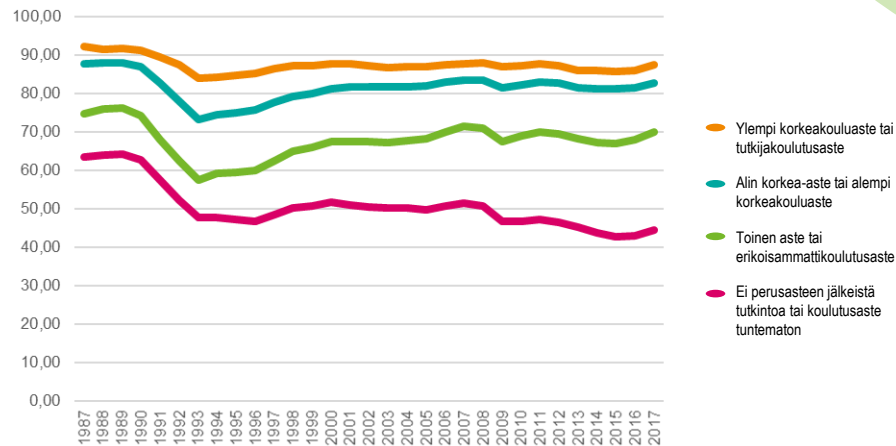
**Osaaminen ja
osallistuminen kasautuu**

- Suomalaisen osaaminen ja osallistuminen on kansainvälisesti hyvällä tasolla
- Osaamisen kehittäminen kasautuu voimakkaasti
- Peruskoulun ja heikon taitotason varassa olevia on paljon
- Peruskoulu (tai vähempi) ei riitä työmarkkinoilla

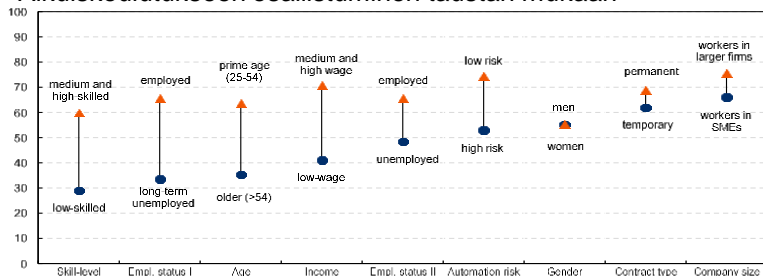
- Koulutukseen vuoden aikana (12 kk) osallistuneiden aikuisten (25–64-vuotiaat) osuus 2016/2017

- Työllisyys koulutusasteen mukaan 1987–2017, 18–64-vuotiaat

- Aikuiskoulutukseen osallistuminen taustan mukaan

- Kansainvälinen aikuistutkimus (16–65-vuotiaat) PIAAC (OECD) Suomen tulokset vuodelta 2012

Sijoitus:

- lukutaito 2.
- numerotaito 2.
- tietotekniikkaa soveltava ongelmanratkaisutaito 3.

Mutta alimmalla tasolla 1 tai sen alapuolella:

- lukutaito 370 000,
- numerotaito 450 000
- jompikumpi tai molemmat 600 000.

Alle tason 1 tai tieto puuttuu

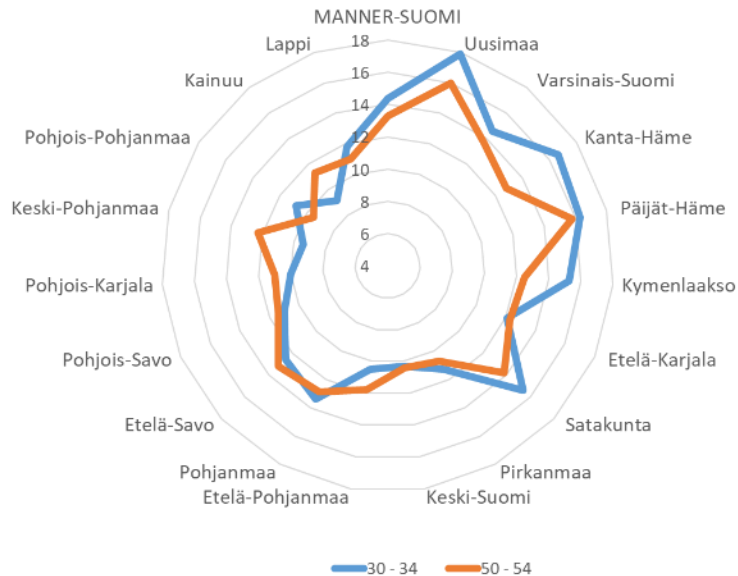
- tietotekniikkaa soveltavassa ongelmanratkaisutaidossa: 1 000 000.

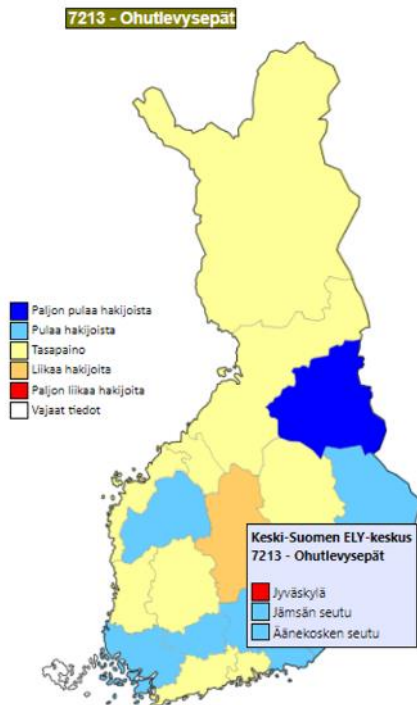
Kohtaannon kysymykset ovat alueellisia

► Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kysymykset ovat alueellisia, valtakunnalliset vastaukset eivät riitä

- Vailla toisen asteen tutkintoa olevien osuus 30–34-vuotiaista ja 50–54-vuotiaista maakunnittain

- Esimerkki alueellisesta kohtaannosta (ohutlevysepäät)

OECD: Jatkuvan oppimisen järjestelmä, Suomen haasteet

- Suomella ei ole kattavaa jatkuvan oppimisen strategiaa
- Koulutustarjonnassa on puutteita/aukkoja
 - ▶ Puuttuu vaihtoehtoja ammatillisen osaamisen tason nostamiseksi
 - ▶ Puuttuu lyhyitä, työelämärelevantteja koulutuksia
- Järjestelmä kannustaa osallistumaan tutkintoon johtavaan koulutukseen (maksuttomuus, avoimuus, etuudet)
 - ▶ Joskus tarkoituksenmukaista
 - ▶ Ei aina tehokkain tapa
 - ▶ Saattaa heikentää nuorten pääsyä koulutukseen
- Nykyinen koulutustarjonta ei kovin hyvin vastaa työelämän tarpeisiin – osin koska ennakoititiedon hyödyntämisen mekanismit ovat heikkoja
- OECD-maiden suurimmat osallistumiserot heikomman ja keskitason/hyvän taitotason omaavien välillä. Kohdennettu tuki vähäistä.
 - ▶ Hakeva toiminta puuttuu
 - ▶ Opiskelun tuki puuttuu
 - ▶ Erityiset, kohdennetut opiskeluohjelmat puuttuvat

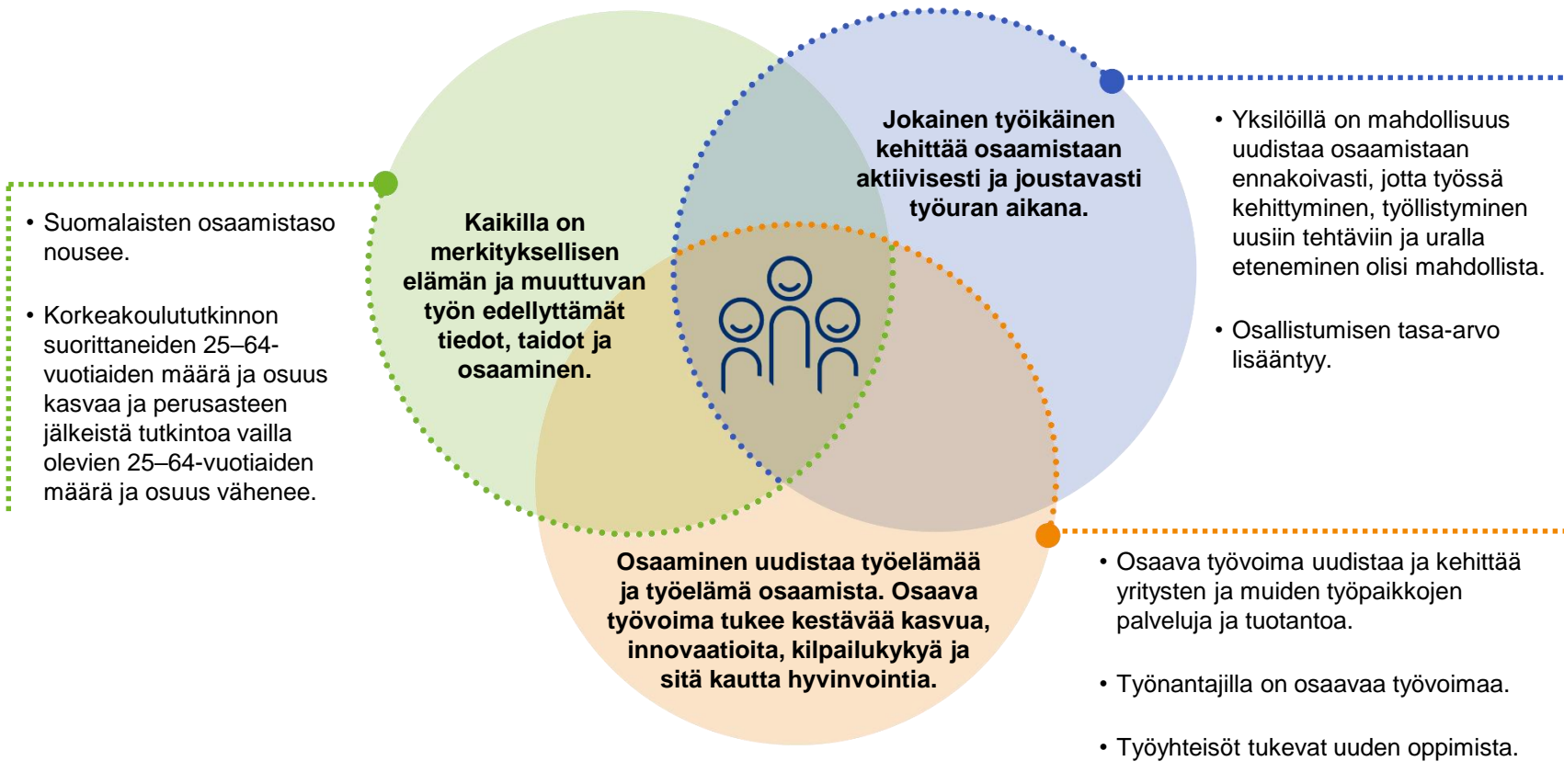
[OECD:n julkaisu 19.2.2020: Continuous Learning in Working Life in Finland](#)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Visio ja tavoitteet

Visio ja tavoitteet (luonnos)

Tavoitteiden toteutumisen seuranta: indikaattoreiden ulottuvuudet

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tiekartta

Toimenpidekokonaisuuksina

Teemakohtainen valmistelu

- Kehittämisen suuntaviivoja valmisteltiin viidessä eri teemassa.
- Kullakin teemalla olivat omat ”kehittämisen suuntaviivansa”
- Kun kehittämisen suuntaviivoja analysoitiin ”toimenpiteinä” (= ”mitä tämä tarkoittaisi käytännössä”), niissä havaittiin päällekkäisyyttä

Julkaistut suuntaviivapaperit ja selvitykset

<https://minedu.fi/jatkuva-oppiminen>

[Jatkuvan oppimisen tavoitteet ja mitattavat indikaattorit \(14.5.\)](#)

[Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistaminen, kehittämisen suuntaviivat \(14.5.\)](#)

- [Selvitys jatkuvan oppimisen palveluorganisaation perustamisesta \(3.7.\)](#)

[Aliedustettujen ryhmien osaaminen, kehittämisen suuntaviivat \(9.9.\)](#)

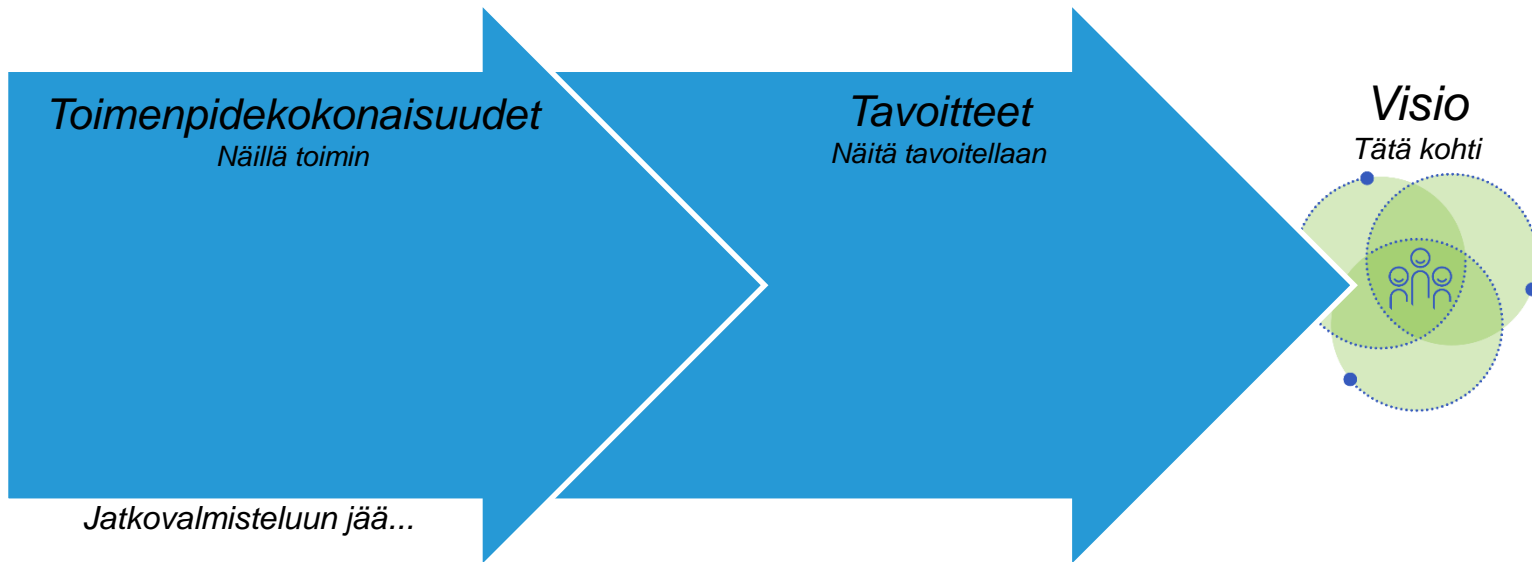
[Ennakoinnin kehittämisen suuntaviivat \(9.9\)](#)

[Etuusjärjestelmät osana jatkuvan oppimisen järjestelmää \(13.10\)](#)

[Osaamisen johtaminen ja kehittäminen työelämässä, kehittämisen suuntaviivat \(13.10\)](#)

[Ohjauksen kehittämisen suuntaviivat \(13.10\)](#)

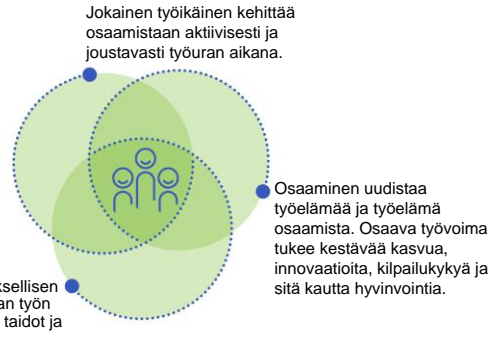
Uusi jäsennys

Toimenpidekokonaisuudet

A. Jatkuva oppiminen osana työelämää

1. Oppivan työyhteisön kehittäminen
2. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
3. Työelämän ja osaamisjärjestelmän yhteyden tiivistäminen

C. Jatkuvan oppimisen saavutettavuuden varmistaminen

1. Ohjauksen kokonaisvaltainen kehittäminen
2. Hakeva toiminta ja viestintä
3. Etuusjärjestelmän kehittäminen tukemaan jatkuvaa oppimista

B. Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän luominen

1. Uusi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä
2. Uudistuva tarjonta
3. Ennakoinnin systemaattinen ja kokonaisvaltainen kehittäminen ja parempi hyödyntäminen
4. Oppijan ja työnhakijan palveluprosessien kehittäminen
5. Digitaalisuuden mahdollisuuksiin tarttuminen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Toimenpidekokonaisuudet

Työdokumentteja

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

A. Jatkuva oppiminen työelämässä

A. Jatkuva oppiminen osana työelämää

Toimenpidekokonaisuus	Alustava aikataulu	Toimijat
<p>A.1 Oppivan työyhteisön kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Työpaikoilla tapahtuvan oppimisen ja toimialojen verkostoyhteistyön ja osaamisen kehittämisen edistäminen. 	2021-2023	STM, TEM, TTL, Sitra ja työmarkkinajärjestöt*
<p>A.2. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Arviointiosaamisen kehittäminen, yhtenäisten käytäntöjen ja välineiden luominen osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle erilaisissa osaamisen määrittelytilanteissa. Jatkuvan oppimisen digiekosysteemissä kehitetään ohjaus- ja osaamiskartoitusväline Työssä opitun osaamisen tunnistaminen 	2021-2023	OKM, TEM Jatkuvan oppimisen digikokonaisuus, TEM, OKM, OPH, KEHA STM, TEM, OKM, TTL, Sitra ja työmarkkinajärjestöt*
<p>A.3. Työelämän ja osaamisjärjestelmän yhteyden tiivistäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uudet toimintamallit ja verkostot koulutusjärjestelmän & muiden palveluntuottajien kesken Työpaikoilla tavoitetaan aliedustettuja ryhmiä ja kannustetaan sekä ohjataan osaamisen kehittämiseen 	2021-2023	OKM, TEM, STM, alueelliset toimijat ja työmarkkinajärjestöt*

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

B. Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä

Toimenpidekokonaisuus	Alustava aikataulu	Toimijat
B. 1. Uusi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä <ul style="list-style-type: none">Työn ja osaamisen liiton sekä alueellisten ekosysteemien vahvistaminen yhteistyörakenteita tukemallaOhjauksen, palvelujen ja koulutustarjonnan parempi koordinaatio ja tiedolla johtaminenOsaamisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustaminen	2021-	OKM, TEM, Palvelukeskus + alueelliset toimijat, koulutuksen järjestäjät, TE-hallinto, jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus.
B. 2. Uudistuva tarjonta: <ul style="list-style-type: none">Koulutustarjontaa uudistetaan ja lisätään erilaisten koulutuksen tarjoajien ja työnantajien välisenä yhteistyönä siten, että alueen työnantajilla on osaavaa työvoimaa ja yksilöillä on mahdollisuus uudistaa osaamistaan ennakoivastiUusien joustavien, lyhytkestoisten, räätälöityjen ja työelämän tarpeisiin vastaavien osaamispalvelujen hankinnatKoulutustarjontaa räätälöidään ja kehitetään aliedustettujen ryhmien tarpeisiinKehitetään etuusjärjestelmiä tukemaan paremmin non-formaalial kouluttautumista	2021-	OKM, TEM, korkeakoulut, koulutuksen järjestäjät ja ylläpitäjät Palvelukeskus Palvelukeskus, OKM, TEM (erillinen hankerahoitus), koulutuksen järjestäjät ja ylläpitäjät OKM, TEM, STM

Toimenpidekokonaisuus	Alustava aikataulu	Toimijat
<p>B. 3. Ennakoinnin systemaattinen ja kokonaisvaltainen kehittäminen ja parempi hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lyhyen aikavälin ennakointitiedon tuotannon uudistaminen, keskipitkän aikavälin ennakointimallin kehittäminen, osaamislukituksen luominen ja ennakointitiedon saavutettavuuden kehittäminen ▪ Parannetaan ennakointitiedon vaikuttavuutta ja käytetään tietoa päätöksenteon ja koulutustarjonnan suuntaamisen tukena 	2021-2023	TEM, OKM, OPH, OEF, KEHA, Palvelukeskus
<p>B.4. Oppijan ja työnhakijan palveluprosessien kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osaamisen tunnistaminen, ohjausosaamisen kehittäminen ja monialainen yhteistyö asiakkaan tueksi 	2021-	TEM (TE-palvelustrategia, pohjoismainen malli), OKM (mm. Oikeus osata – kehittämisohjelma) ja muut ministeriöt
<p>B.5. Digitaalisuuden mahdollisuuksiin tarttuminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Digiosaamisen (organisaatio- ja yksilötasolla) ja urasuunnittelutaitojen vahvistaminen läpi elämän ja erityisesti työuran aikana ▪ Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus otetaan käyttöön asteittain vuoteen 2023. ▪ Ennakointitieto osaksi urasuunnittelua 	2021-2023	OKM, TEM, Palvelukeskus, jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus, OPH, KEHA, TYÖ2030

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

C. Jatkuvan oppimisen saavutettavuuden varmistaminen

Toimenpidekokonaisuus	Alustava aikataulu	Toimijat
C.1. Ohjauksen kokonaisvaltainen kehittäminen: Proaktiivinen, moniammatillinen, koordinoitu ja saavutettava	2021-	
<ul style="list-style-type: none">Proaktiivisen ohjauksen kehittäminen työelämässä: Kehitetään työssäolevien osaamisen kartoittamisen ja urasuunnittelun tapoja ja välineitä		Digitaalinen palvelukokonaisuus, TYÖ 2030
<ul style="list-style-type: none">Monialaisen ohjaus- ja palvelupolun kehittäminen		TEM, OKM ja STM, monialaisen palvelun tukirakenne
<ul style="list-style-type: none">Urasuunnittelutaitojen edistäminen		TEM, OKM (erillinen hankerahoitus)
<ul style="list-style-type: none">Ohjausosaamisen kehittäminen		TEM, OKM (erillinen hankerahoitus)
<ul style="list-style-type: none">Ohjauksen koordinaatio ja tiedolla johtaminen, alueellisten verkostojen tuki, ml. Monialaiset ohjauspalvelut aliedustetuille ryhmille		Palvelukeskus

	Alustava aikataulu	Toimijat
<p>C.2. Hakeva toiminta ja viestintä (muilta osin aliedustettujen ryhmien osallistamisen erityistoimet läpileikkaavana kaikissa):</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Hakeva toiminta vahvistaa aliedustettujen ryhmien osaamisen kehittämistä, jota toteuttavat osaamispalveluiden tarjoajien lisäksi niiden yhteistyöverkostot	2021-2022	OKM, TEM (erillinen hankerahoitus), Palvelukeskus
<p>C.3. Etuuskien kehittäminen tukevaan jatkuvaa oppimista:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Työttömien opiskelumahdollisuuksien kehittäminen▪ Opintotuen kehittäminen tukemaan työikäisten oppimista▪ Etuusjärjestelmän kehittäminen aliedustettujen näkökulmasta	2021-2022	STM, TEM, OKM

Seuraavaksi

20.11	Seurantaryhmä
2.12	Parlamentaarinen ryhmä + tukiryhmä
10.12	Parlamentaarinen ryhmä
17.12	Julkistus

**Jotta uudistus on mahdollinen,
on tärkeää löytää
yhteinen linja ja tahto.**

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET